



SEAS

Butlletí de la Secció Excursionista
de l'Ateneu de Sant Just Desvern

Núm. 339
Novembre/Desembre

2018



Lac de Mar. Foto de Ramon Prat.

www.santjust.org/seas

Carrer de l'Ateneu, 3 i 5 - 08960 Sant Just Desvern
Adherida a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

— 4 de novembre

Excursió matinal a la cova del Toll (Moianès), amb sortida del Parador a les 7 h

— 9 de novembre

Conferència «Raquetes amb olor de neu», per Sílvia Leal a les 20 h a la Sala Piquet de l'Ateneu

— 11 de novembre

Excursió a la Quar (Berguedà), amb sortida del Parador a les 7 h

— 25 de novembre

Excursió matinal a Collsabadell i Sant Andreu del Far (Corredor), amb sortida del Parador a les 7 h

— 1 i 2 de desembre

Col·locació del Pessebre de la SEAS al cim del Mont-roig (Noguera)

— 14 de desembre

Conferència «Himalaiski: el principi d'una aventura», per Guillem Casanova a les 20 h a la Sala Piquet de l'Ateneu

— 16 de desembre

Excursió a Olèrdola (Alt Penedès) amb sortida del Parador a les 8 h

— 11 de gener

Conferència «Amb F d'alpinisme», per Jordi Toses a les 20 h a la Sala Piquet de l'Ateneu

— 13 de gener

Excursió a Sant Llorenç de la Muga (Alt Empordà), amb sortida del Parador a les 7 h

— 20 de gener

Excursió matinal a Puig Madrona (Collserola), amb sortida del Parador a les 8 h

— 26 i 27 de gener

Sortida a la neu

— 8 de febrer

Conferència «Activitats d'orientació a la muntanya», per Mònica Samaranch a les 20 h a la Sala Piquet de l'Ateneu

— 10 de febrer

Excursió a la serra de Llaberia (Baix Camp), amb sortida del Parador a les 7 h

— 17 de febrer

Excursió matinal al castell d'Eramprunyà (Garraf) amb sortida del Parador a les 7 h

— 2 de març

Assemblea General ordinària de la SEAS a les 19 h al local

COL·LABORACIONS



Ajuntament de
Sant Just Desvern



FLORETO

Creu 66. Tel 933723103



CISTELLERIA BALLART
Bonavista 82. Tel 933711364

IMMACULADA AMAT
FRANCESC HOMEDES

TRAVERSA 2018, DE LA RESTANCA A CONANGLES. DOS RECORREGUTS, DUES VISIONS D'UN PAISATGE.

Leonci Canals Mestre i Ramon Prat Bofill

L. Són quasi dos quarts de set del matí quan em desperto. Des d'ahir a les deu que soc al llit, i la fressa dels companys m'avisa que ja és hora de llevar-se. M'alço i miro per la finestra de l'habitació del refugi, la boira ho segueix cobrint tot com un sudari que em nega el paisatge que circumda el Lac dera Restanca. Els que s'han llevat molt abans em comenten que era clar, ara però, no es veu res. Com ahir a la tarda després de pujar des del Pontet de Rius per un corriol que, ombrejat d'avets i pi negre, travessava en ziga-zaga el Bòsc dera Restanca fins arribar al refugi. La veritat és que feia de bon pujar tot gaudint d'un paisatge subalpí esclatant amb un sotabosc força divers dominat pel neret que encara no havia florit. No feia calor, però els 350 metres de desnivell ens van fer suar la cansalada.

Les set, toca anar a esmorzar que a les vuit sortim. En un tres i no res s'ha fet una cua inhumana. S'hi queda l'Àlicia mentre jo aprofito el temps per recollir llençols i refer la motxilla.

A les vuit tothom és a punt, faig la foto oficial de grup a la porta del refugi sota una roina persistent que no saps d'on ve però ho xopa tot. Hi ha un cert nerviosisme per endinsar-se en aquest no res de llum difosa sense límits ni formes. Aquest any la travessa té dos recorreguts i de forma espontània es fan dos grups de vint-i-dues persones. Uns, els més agosarats, aniran pel Lac de Mar fins a la Colhada deth Lac de Mar, pujaran al Tossau de Mar, tornaran al coll i aniran a buscar el GR 11 pel Lac Tòrt de Rius; els altres seguirem el GR 11 que va a buscar la Ribèra de Rius pujant fins al Lac i Pòrt



Lac i refugi dera Restanca. Foto de Ramon Prat.



Refugi dera Restanca. Foto de Leonci Canals.

de Rius i baixant, tant un grup com l'altre, per la Val de Conangles fins al refugi del mateix nom, al peu de la carretera N-230 de Vielha, on ens espera l'autocar.

Ens desitgem bon camí i sortim en direccions oposades.

R. Cau un plugim fi en aquesta hora del matí. Comencem a caminar per un corriol planer i ben fressat que ressegueix la vora del Lac dera Restanca i que de seguida s'enfila sinuós, entre vegetació baixa, avets i pedra, cap al Lac de Mar. En poca estona arribem al pontet de fusta sobre la ribera que neix al mateix llac. Contemplem i sentim el brogit intens de l'aigua que davalla enèrgicament tot serpentejant entre els rocs, enmig d'una verdor regalimant.

Fem una aturada curta per reagrupar-nos, i com que ha parat de ploure, aprofitem el moment per endreçar els impermeables. En pocs minuts i quan tots ja

estem a punt, reprenem decidits el camí, ara més costerut, amb la mirada posada a esquivar les dificultats de les primeres giragones que ens enfilaran al Lac de Mar, on arribem en poca estona. La primera visió d'aquest espai natural és corprenedora. Ens apareix un paisatge auster, silenciós, on res no es mou. Les aigües són d'un color gris pissarra, metàl·lic, amb l'illa d'Era Unhòla emergent i amb la boira encara a mitja alçada,



Lac de Mar. Foto de Ramon Prat.

talment com un sostre damunt d'una superfície completament quieta en aquesta hora del matí.

Sense gairebé aturar-nos, reprenem la travessa seguint pel costat del llac, als peus de la imponent Serra de Tumeneia. Avancem amb pas lent per damunt de blocs de roca, amb la mirada sempre buscant on podem posar el peu sense riscos i sense errar el camí. Ens aturem en arribar al final del llac, davant mateix del fort pendent per on ens haurem d'enfilar cap a la Colhada deth Lac de Mar (2.498 m), i fixem la mirada cap al cim i les essés del corriol que s'hi enfilen entre roques, herba i passos amb terreny desgastat. Sembla molt amunt i que costarà prou d'arribar-hi, tot i haver après amb als anys i la pràctica que, sovint, en aquests pendents i canals se sol sobreestimar l'esforç i el temps.

Continuem encarant la pujada amb pas pausat, però constant i regular, i poc a poc tots els companys i companyes del grup anem arribant al coll de muntanya. El moment és extraordinari i alhora emotivament intens: el respir pel final del pendent, l'aparició davant nostre de l'esplèndida vall de Rius i l'instant de la mirada enrere, enyoradissa, cap a la Restanca i Mar, d'on hem vingut. Aquí passem una bona estona fent fotografies, copsant sobretot les nuvolades i algunes boires que encara persisteixen. Decidim de deixar córrer l'ascensió al Tossau de Mar -no hi ha prou temps-, però com que l'ànsia de grimpar ens venç, la substituïm per una pujada metres amunt de les Grinches de Rius.

L. Passem per sobre la paret que tanca el Lac dera Restanca (2.005 m) en sentit

contrari al d'ahir. Aquesta paret, malgrat el seu gruix, té forces fuites d'aigua, potser necessita una reparació... els meus genolls potser també en necessitaran una, cada cop se'm queixen més sovint.

Les plantes estan ben xopes i en poc temps els nostres pantalons també. Just a l'altra banda del pantà ens rep una baixada prou dreta que el corriol salva amb llaçades successives. Algú trepitja una arrel i besa el terra de genolls, tot es queda amb el cop, s'ha d'anar alerta.

Dins d'aquest silenci quasi mineral, s'insinuen les ombres desdibuixades dels altius sentinelles que hi han arrelat i ens



Lac dera Restanca. Foto de Conxita Cañas

atalaien entre la boira. Què deuen percebre en sentir la nostra fressa? I quan la força del torb s'hi abat embogit esqueixant-los sense més possibilitat que la de resistir o morir? I quan senten a la seva pell que l'infern els abraça sense poder-ne fugir? I quan la fatiga de massa dies de sol escanyen ses artèries i a la plana resen per una tempesta... què senten? tenen por? ens tenen por? quin és el seu llenguatge? què sabem d'ells? què



Ribèra de Rius. Foto de Leonci Canals.

saben ells de nosaltres?... potser n'hem d'aprendre alguna cosa per ser més lliures, per ser més humans.

Cada u va al seu ritme i el grup s'estira i el camí ens sorprèn amb orquídies i clapes de gentiana burseri i la solitària àrnica entre altres i la boira sembla que escampa amb la lentitud nostra i ja fa estona que hem deixat de baixar i ara el camí puja amb un ritme pausat i ens acompanya el neret que encara no ha florit i el nabiu que tot just despunta i de tant en tant ens aturem per reagrupar-nos i comentem que el camí, tot i no



Lac de Rius amb el Tossau de Mar al fons a la dreta. Foto de Jordi Gironès.

ser difícil, es fa pesat amb tanta pedra i aigua entollada... i ja hem arribat a la pleta de la Ribèra de Rius i un sol descarat ens acompanya amb un esclat de llum i se'ns mostren cims, carenes i congestes de neu i l'aigua dringant Ribèra de Rius avall i algú s'ho passa malament però segueix... i arribem a la pleta de Calders amb miralls d'aigua entre l'herbam i fem fotos de l'indret perquè s'ho val i la mirada se'ns extravia en voler copsar tanta bellesa i mirem enrere observant la vall per on pugem i continuem amunt per aquesta escala de Jacob que no ens menarà al cel però ens hi atansa... i arribem al Lac de Rius (2.325 m)... una extensió d'aigua abastable, ni gran ni xica, amb un color canviant que va del blau cobalt al gris acerat, segons la llum. Un bocí de cel a la terra, l'esforç d'arribar-hi paga la pena.

Aquí és on hem de trobar-nos amb els companys que han anat pel Lac de Mar, però no hi ha ningú.

R. La baixada de la collada pel cantó de ponent, cap al Lac Tòrt de Rius, és força llarga, però compensem la feixuguesa

del pas amb la vista constant del Tossau de Lac Tòrt i del Tuc de Conangles davant mateix dels nostres ulls i de l'extensa i irregular superfície dels llacs Tòrt de Rius i de Rius, que ocupen gairebé tota la vall orientada cap al nord-oest. Intentem descobrir, al fons, el fil del GR-11, per on han de passar els membres del primer grup, però el camí encara és massa lluny per distingir-lo i per veure-hi algú.

Un cop a baix, el recorregut per les vores dels llacs és una mica monòton i nova-



*Lac Tòrt de Rius des de la Colhada deth Lac de Mar.
Foto de Teresa Reverter.*

ment dificultós per la morfologia: roques, herba, viarany fragmentat, terrenys pantanosos,... L'itinerari demana un caminar entretingut, però que queda compensat abastament per la visió de la gran extensió de l'aigua, els cims que l'envolten i els claps encara nevats que s'hi mantenen en aquesta època de l'any.

Arribem a la cruïlla tan esperada de connexió amb el GR-11 a l'indret de la Baraca de Rius (2.300 m). Els companys ja deuen haver passat per aquí fa una estona. D'aquest punt estant, fixem la mira-

da cap a la vall de la Ribèra de Rius, per si s'hi veu algú, però tot és desert. Molta solitud davant la llarga cresta de roques completament irregular que tenim gairebé al damunt, molt dentada, que d'est a oest marquen el Cap dera Aubeta, la Tuca de Betren i els Malhs de Rius, tots una mica per sobre dels 2.500 metres.

Continuem el recorregut pels vorals herbats a tocar del Lac de Rius, seguint per un corriol planer, ben marcat i poc accidentat cap al port del mateix nom, a les envistes ja de la vall i obaga de Conangles, dominada pel cantó de migdia pels tucs dels Estanhets (2.885 m) i de Contesa (2.775 m) al refugi de Conangles.

L. El Lluís i l'Agustí decideixen dinar al Lac de Rius i després començar a baixar cap al refugi de Conangles. La Fina també s'hi queda i ens vigila les motxilles mentre anem fins al Lac Tòrt de Rius. No queda lluny, en quinze minuts hi som i sense motxilla sembla que llisquis pel camí. Em quedo fascinat davant d'una bellesa austera, primigènia, tel·lúrica. A tot l'entorn hi regna una pau quasi agressiva, un silenci polit, palpable i subtil, quasi metamòrfic que m'abraça i em reté. M'atrapa. No puc anar més enllà, però hi aniria, m'hi capbussaria... de fet m'hi he capbussat... És com si hagués entrat en un lloc sagrat on el tot és únic i indestruïble.

Sento una veu llunyana, algú em crida pel meu nom... nom... nom... és hora de tornar... tornar... tornar... m'acomio del lloc, sé que si hi torno, mai tornarà a ser el mateix i, sense fer soroll, tanco la porta... porta... porta.



*Lac Tòrt de Rius. A l'esquerra el Tossau de Mar i a la dreta el Tuc de Conangles i el Tuc Tòrt.
Foto de Conxita Cañas.*

Recollim les motxilles i posem rumb cap al Pòrt de Rius vorejant el llac, em costa abandonar el lloc, no paro de mirar enrere. Un cop hem travessat el Pòrt de Rius (2.348 m) dinem en un revolt arrencat prop del camí de baixada, la vista és ampla i sense entrebancs sobre la Val de Conangles, on veiem dos puntets que van baixant a poc a poc, són el Lluís i l'Agustí.

Els que van pel Lac de Mar encara no han contactat amb nosaltres, però aixequem el campament i ens tornem a posar en marxa. El camí, en prou bon estat, perd alçada ràpidament per una zona pelada, un pedregar, fins a trobar, quatre-cents metres més avall, els primers exemplars de pi negre i, dos-cents metres per des-sota, entrem en un bosc mixt d'avet i faig. La baixada es fa llarga. Just quan estem baixant per aquest tram de bosc mixt, ens passen quasi corrent tres o quatre companys que venen de l'altra banda, es veu que no han pogut fer el cim del Tossau de Mar perquè el temps se'ls tirava al damunt. Els perdem de vista. Val la pena gaudir d'aquest esplèndid bosc de faig. Un cop pràcticament a la

carretera N-230, una pista plana i ombrejada pel faig ens porta fins a la cobejada cerveseta del refugi de Conangles (1.555 m). Allà hi trobem els companys que ens han passat al davant i a poc a poc va arribant tothom. Un cop recuperades les forces, tretes les botes i endreçats, pugem a l'autocar que ens portarà cap a casa... ep! sense saltar-se la parada a l'obrador de xocolates Brescó, tot un clàssic.

R. Hem començat la baixada cap al punt d'arribada, el refugi de Conangles. Ens trobem en el darrer tram del recorregut i la travessa ja s'acaba. Com gairebé en



*Val de Conangles amb el Mulleres al fons.
Foto de Jordi Gironès.*

totes les excursions, aquest és per mi un moment estrany, un moment en què l'ànim se'm debat entre el sentiment de satisfacció per la caminada i el d'una mena de nostàlgia de tot el que hem viscut. El camí de baixada cap a Conangles és per a gaudir-ne, però també per a repassar el que ha estat la travessa, per les impressions causades per la visió del paisatge, pel que hem contemplat sota els efectes d'uns elements meteo-



*Bosc de faig a la Val de Conangles.
Foto de Teresa Reverter.*

rològics determinants. Em refereixo a la boira densa i humida que el dissabte a la tarda omplia el Circ dera Restanca i que en un profund silenci ho amagava absolutament tot; al sostre de boira d'avui al matí, abans de sortir, quieta, pesant i amenaçadora metres amunt de l'aigua del llac, suspesa sobre els nostres caps; a les boirades errants que es movien ocultant ara sí ara no els cims i crestes de Tumeneia, però obstinades a tancar el gegant, el Besibèrri Nord, circumspecte, seriós, respectable, sobresortint, al fons, entre la punta d'Harlé i el Tuc dera Canau de Rius; a la varietat de núvols que cobrien i que fins i tot es confonien amb aquell entorn natural meravellós de roques, agulles, crestes i aigua; aquell

extraordinari paisatge de grisos pissarra, alumini i plom, i de verds foscos que ens ha acompanyat fins a l'arribada a la Colhada deth Lac de Mar, instant en què se'ns ha fet present, sobtadament, el gran espai lacustre de Rius, ja assolellat, amb els blaus de l'aigua i del cel i amb els claps blancs de la neu.

El camí de baixada cap a Conangles és, ho hem dit, per al gaudi i pel repàs, sí, però també per deixar que la imaginació revisqui les visions que se'ns han desvetllat mentre caminàvem envoltats d'aquesta natura agresta, la imaginació d'un sens fi d'imatges sobrenaturals i fabuloses traçades pels rocams i per les figures que anaven formant les boirades. Eren com les visions inspiradores dels paisatges de la pintura romàntica que donaven a la natura un caràcter transcendent enfront de la petitesa humana. De la Colhada deth Lac de Mar estant he intuït per un instant la pintura «el caminant sobre el mar de núvols» de Caspar D. Friedrich, l'home davant una natura d'una força i severitat impactant; he vist el paisatge que va atreure els primers pirineïstes cap a l'aventura i la descoberta, qui sap si els insignes Henri Russell o Maurice Gourdon, històrics descobridors del Pirineu, van caminar per aquest territori i van grimpar i escalar per aquestes muntanyes.

Records, impressions i visions que en el conjunt de la travessa se sobreposen a l'element essencial de l'excursionisme de muntanya, a la màgia alliberadora de l'entorn natural, a l'escola de vida en la qual l'esforç, la constància, la voluntat, la resistència i la precarietat reforcen valors tan importants com la humilitat i la companyonia.

SOPAR DE MOTXILLA I CONCURS FOTOGRÀFIC 2018



Primer premi: «Puigmal amb clar de lluna» de Jordi Castro



Segon premi: «Collaret» de Jordi de la Riva



El concurs Fotogràfic del 2018 ha tingut una participació de 20 concursants amb un total de 58 fotografies, havent resultat guanyadors: Jordi Castro (primer premi), Jordi de la Riva (segon premi), Toni Royo (millor col·lecció) i Leonci Canals (fotografia d'excursions de la SEAS). El jurat va estar format per Teresa Reverter, Yolanda Monzó, Lluís Tarrés, Joan Bennassar i Lluís Ayguadé que va decidir els premis el 13 de setembre. Teresa Faneca va resultar guanyador a la millor fotografia per votació popular feta en el Sopar de Motxilla d'inici de temporada del 15 de setembre en el que assistiren 56 companys. Durant el sopar es va fer un reconeixement als socis que han fet 50 anys: Joan Castaño i Albert Cortès i de 25 anys: Roser Camps i Narcís Prat



Premi a la millor fotografia feta en excursions de la SEAS: «Límits» de Leonci Canals.



Premi per votació popular: «Ens miren» de Teresa Faneca.



Millor col·lecció: «Reflexos d'un port» de Toni Royo.



Millor col·lecció: «Reflexos d'un port» de Toni Royo.

PER UNA NOVA LLEI DE L'ESPORT A CATALUNYA

Text del correu electrònic enviat el 13 de setembre de 2018 per la SEAS a tots els socis, demant recolzar la iniciativa de recollir firmes per a la ILP promuguda per la FEEC.

Text del missatge

Les federacions esportives catalanes han presentat al Parlament de Catalunya una Iniciativa Legislativa Popular (ILP) per una nova llei de l'esport. La ILP ja ha estat admesa a tràmit per la Mesa del Parlament, i tots els grups polítics, a excepció de Ciutadans, hi donen suport. En aquest moment, es troba en el tràmit de la recollida de signatures perquè la proposta de llei pugui ser debatuda en el ple del Parlament. Per això són necessàries 50.000 signatures, i l'objectiu de la FEEC és aconseguir-ne 20.000 a través de les seves entitats. I poden signar-la els que tinguin més de 16 anys i que estiguin empadronats a Catalunya.

La nova llei es presenta com un nou sistema més modern, avançat i d'acord amb les tendències europees sobre la pràctica de l'esport. Per exemple, l'article 3r determina la igualtat efectiva de l'esport femení amb tolerància zero a la discriminació o a la violència en tots els seus aspectes.

També es marquen objectius en la protecció de l'esport a persones discapacitades i sobretot en la millora de la promoció de l'esport de base, tenint en compte la conciliació entre els estudis i la pràctica esportiva per a garantir l'accés a l'esport de tot el jovent.

Aquesta llei simplifica tot l'entramat legislatiu actual. Contempla la creació de la Unió d'Esports de Catalunya, societat privada d'àmbit públic sense ànim de lucre, que englobaria les diferents federacions esportives i seria la responsable d'aplicar la política esportiva, a més d'informar de la construcció d'instal·lacions esportives i distribuir els fons per al foment de l'esport a Catalunya entre les entitats esportives.

També planteja un nou sistema de finançament per a poder fer efectius els objectius de la mateixa llei.

És per tots aquests motius que us demanem el vostre suport a aquesta nova llei, bo i signant la ILP perquè pugui ser debatuda en el Parlament.

Per a obtenir més informació sobre el contingut de la ILP presentada, accedir a aquest enllaç:

<https://www.parlament.cat/document/bopc/254600.pdf#page=12>

Els socis que s'hi vulguin adherir, poden passar a signar en el document de recollida de signatures de la ILP a la secretaria de l'Ateneu de dilluns a divendres de 18 a 21 h o al local de la SEAS els dimarts, entre les 19 i les 21h.



**Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya**

Butlletí de la SEAS

Núm.339 Novembre/Desembre 2018

ACORDS DE LA JUNTA

Reunió del 3 de setembre de 2018

- Altes: cap
- Baixes: cap
- Es comenta l'estat de les obres de l'Ateneu i la part que afecta el local de la SEAS, que està previst que s'acabi a finals de setembre. La finalització de les obres també comportarà la millora de l'accés al nostre local per les escales i la reparació de la part interna afectada per les obres.
- Es valora positivament com va anar la travessa de la Restanca a Conangles, en la qual hi va haver 44 participants.
- Enguany, el jurat del Concurs Fotogràfic estarà compost per Teresa Reverter, Yolanda Monzó, Lluís Tarrés, Lluís Ayguadé i Joan Bennassar.

— Es decideix iniciar en el sopar de motxilla la recollida de firmes per a la ILP sobre la Nova Llei de l'Esport que promou la Federació, i s'enviarà un text informatiu als socis perquè n'estiguin assabentats. S'aprofitaran les properes excursions i activitats que fem per a seguir recollint firmes.

— Durant la reunió es lamenta la pràctica desaparició del PR C-164, en l'entorn de la deixalleria, a causa de les obres que s'hi estan fent. Això fa que si algú el vol seguir ara mateix no sap per on discorre en aquest sector. Es decideix demanar a la Marta Serna, la cuidadora de la SEAS del PR, que s'encarregui d'informar Collserola i els estaments adients per a buscar alguna mena de solució.



BUTLLETÍ DE LA SEAS. ANY 85. No. 339

Taula de redacció — Leonci Canals, Ferran de la Fuente, Maria Garcia, Jordi Gironès, Ramon Prat i Agustí Revilla.

Autoedició — Jordi Gironès i Leonci Canals

Tramesa — Elisabeth Bart

Disseny — Toni Royo

Correcció de textos — Servei Local de Català de Sant Just Desvern

Impressió — NB Comunicacions



ÍNDEX

Portada — Lac de Mar

02 — Calendari

03 — Travessa 2018, de la Restanca a Conangles. Dos recorreguts, dues visions d'un paisatge, per Leonci Canals i Ramon Prat

10 — Sopar de motxilla i concurs fotogràfic 2018

14 — Per una nova llei de l'esport a Catalunya

15 — Informació de la SEAS



*Sopar de Lluna Plena al santuari de la Mare de Déu de Queralt. Mirador de Garreta.
Foto de Leonci Canals.*

SEAS, entitat esportiva núm. A01824